

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
11.10.2019
Päätösnumero
19/0254/1
Diaarinumero
01457/17/2204

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Orajärven Bussit Oy, Keminmaa
Asiamies: Asianajaja Tuula Mäkinen
Valtakatu 11-13, 94100 KEMI

Asian taustaa

Simon kunta (jäljempänä kunta) ja Orajärven Bussit Oy (jäljempänä yhtiö) ovat tehneet sopimuksen koulukuljetuksista (jäljempänä sopimus) ajalle 11.8.2015 - 4.6.2016, minkä lisäksi sivistyslautakunta on päättänyt ottaa käyttöön sopimuksen mukaisen optiovuoden ajalle 10.8.2016 - 3.6.2017.

Sivistyslautakunta on 15.12.2016 (§ 111) käsitellyt yhtiön hoitamiin koulukuljetuksiin liittyviä ongelmia ja päätöksensä muun ohella todennut, että kuljetussopimuksen laiminlyönnit oikeuttavat jatkossa ostajan irtisanomaan sopimuksen välittömästi.

Kunnan koulutoimenjohtaja on 17.1.2017 yhtiön edustajalle lähetetyllä sähköpostiviestillä purkanut kunnan ja yhtiön välisen sopimuksen päättymään välittömästi kuljetuksissa ilmenneiden ongelmien vuoksi. Sivistyslautakunta on 17.1.2017 (§ 3) päättänyt niin ikään purkaa mainitun sopimuksen 17.1.2017 alkaen. Päätöksen mukaan yhtiön kuljetusreitit hoidetaan 17.1.2017 iltapäivästä alkaen muiden palveluntarjoajien toimesta siihen saakka, kun uudet sopimukset on tehty.

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä
Simon sivistyslautakunta 3.8.2017 § 87

Sivistyslautakunta on 12.6.2017 (§ 77) päättänyt antaa lausunnon Orajärven Bussit Oy:n toimesta lautakunnalle lähetettyyn liikennöintisopimuksen purkamista ja siihen liittyvää vahingonkorvausvaadetta koskevaan kirjelmään. Lautakunta on todennut, että se kiistää kaikki syytökset ja perustelut koskien yhtiön liikennöintisopimuksen purkamista ja katsoo korvausvaatimuksen aiheettomaksi.

Sivistyslautakunta on 3.8.2017 (§ 87) päätöksen liitteen mukaisin perusteluin hylännyt yhtiön oikaisuvaatimuksen lukuun ottamatta 43 euron suuruista irtolippujen korvaamista koskevaa vaatimusta. Lautakunta on muilta osin todennut, ettei oikaisuvaatimus anna aiheutta päätöksen muuttamiseen. Päätöksen perusteluissa lautakunta on muun ohella todennut, että liikennöintisopimus on purettu yhtiön sopimusrikkomusten perusteella, joista yhtiötä on useita kertoja huomautettu ja sähköpostitse ja puhelimitse vaadittu sopimuksen noudattamista. Oikaisuvaatimuksessa sopimuksen purkuperusteita ei ole riitautettu.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Sivistyslautakunnan päätös on kumottava ja kunta on velvoitettava korvaamaan yhtiölle sopimuksen purkamisesta aiheutunut tulon menetys, yhteensä 64 251 euroa, valituskirjelmästä ilmenevän erittelyn mukaisesti. Korvaukselle tulee velvoittaa suoritettavaksi 9,5 prosentin viivästyskorkoa 17.1.2017 lukien. Lisäksi kunta on velvoitettava korvaamaan yhtiölle asian hallintomenettelystä aiheutuneet arvonalisäverolliset asianajokulut 1 103,60 eurolla, arvonalisäverolliset oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 1 800 eurolla sekä hallinto-oikeudessa asian käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Asianajokalkiot ja oikeudenkäyntikulut tulee velvoittaa korvattaviksi korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Kunta on sopimuksen vastaisesti 17.1.2017 purkanut koululaiskuljetuksia koskeneen sopimuksen. Sopimuksen mukaan purkaminen olisi edellyttänyt, että palveluntuottajalle annetaan ensin kirjallinen huomautus ja mahdollisuus korjata palvelussa esiintyneet puutteet tai virheet. Yhtiön edustaja on vastaanottanut koululaiskuljetuksissa esiintyneitä puutteita koskeneen huomautuskirjeen 31.3.2017. Yhtiötä koskeva tiedoksianto olisi pitänyt toimittaa osakeyhtiölain 6 luvun säännösten mukaisesti. Yhtiölle ei ole tehty purku-uhkaista reklamaatiota, joten sen toiminnassa ei ole todettu puutteita. Yhtiö on siten täyttänyt sopimuksen taloudelliset edellytykset.

Sivistyslautakunnan päätöstä 17.1.2017 § 3, jolla lautakunta päätti sopimuksen purkamisesta, ei ole annettu yhtiölle tiedoksi lainkaan ja siten osakeyhtiölaissa edellytetyllä tavalla, joten oikaisuvaatimuksen tekoajaksi ei ole alkanut kulua eikä päätös ole saanut lainvoimaa. Päätöstä, johon saa vaatia oikaisua, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Koska päätös 17.1.2017 § 3 ei ole saanut lainvoimaa, sitä ei olisi saanut laittaa täytäntöön.

Koulutoimenjohtajalla ei ole ollut toimivaltaa sopimuksen purkamiseen tai lainvoimaa vailla olleen päätöksen 17.1.2017 § 3 täytäntöönpanoon. Sivistyslautakunnan olisi pitänyt valtuuttaa koulutoimenjohtaja sopimuksen purkamiseen etukäteen. Koulutoimenjohtajan 17.1.2017 kello 10.26, ennen lautakunnan kokousta kello 14.00, lähettämällä sähköpostiviestillä suoritettu tiedoksianto ei ole ollut laillinen tai pätevä. Sopimuksen purkamista koskeva päätös olisi tullut antaa valittajalle tiedoksi sivistyslautakunnan kokouksen jälkeen osakeyhtiölain 6 luvun säännöksiä noudattaen. Koska kunnan palveluksessa ollut virkamies on toiminut asiassa virheellisesti jättäessään noudattamatta lakia ja sopimuksen määräyksiä, kunta vastaa vahingonkorvauslain isännänvastuuta koskevien säännösten nojalla virkamiehen virheellään tai laiminlyönnillään yhtiölle aiheuttamasta vahingosta.

Sivistyslautakunnan päätöksen 17.1.2017 § 3 tekemiseen on osallistunut lautakunnan jäsen, jonka lapsi on käyttänyt yhtiön tarjoamia koululaiskyytejä. Lautakunnan jäsen on näin ollen ollut esteellinen ottamaan osaa asian käsittelyyn lautakunnan mainitussa kokouksessa. Asia on koskenut lautakunnan jäsentä lapsen vanhempana henkilökohtaisesti kuntalain (365/1995) 52 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Lautakunnan päätös 17.1.2017 § 3 on näin ollen syntynyt virheellisessä järjestyksessä, ja sen täytäntöönpanolle on ollut este myös tällä perusteella.

Vahingonkorvauksen määrää arvioidaan positiivisen sopimusedun periaatteen mukaisesti, jonka perusteella yhtiöllä on oikeus saada korvaus positiivisen sopimusedun perusteella saamatta jääneestä voitosta. Esitetty vahingonkorvausvaatimus vastaa sitä voiton määrää, jonka täytetty sopimus olisi yhtiölle tuottanut.

Koska asian vireillepano on johtunut viranomaisen virheestä, kunta on velvoitettava korvaamaan yhtiön asianajokulut sekä hallinto- että hallinto-oikeusprosessin ajalta. Yhtiöllä on ollut viranomaisen virheen vuoksi peruste asianajajan käyttämiseen. Kulujen korvaamisen osalta tulee ottaa huomioon, että yhtiö on oikaisuvaatimuksen ja valituksen käsittelemistä varten kunnan virheellisen menettelyn vuoksi joutunut toimittamaan lisäselvitystä ja -perusteita. Lisäksi tulee huomioida, että kunta on suorittanut yhtiölle irtolipuista vaaditun korvauksen vasta oikaisuvaatimuksen tekemisen jälkeen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Sivistyslautakunta on antamassaan lausunnossa vaatinut yhtiön vahingonkorvausvaatimusten tutkimatta jättämistä hallinto-oikeuden puuttuvan toimivallan perusteella ja muiden vaatimusten hylkäämistä perusteettomina. Koska kysymys on ollut sopimuksen purkamisen johdosta vaaditusta vahingonkorvauksesta, hallinto-oikeus ei voi tutkia purkuperusteiden olemassaoloa tai vahingonkorvausta koskevaa asiaa. Hallinto-oikeudella ei myöskään ole toimivaltaa tutkia vahingonkorvausvaatimusta siltä osin kuin korvausta vaaditaan kunnan virkamiehen menettelyn perusteella. Yhtiö on vaatinut lautakunnan päätöstä 3.8.2017 § 87 kumottavaksi ja oikeudenkäyntikulujansa korvattavaksi, koska lautakunta ei ole hyväksynyt sen esittämää vahingonkorvausvaatimusta. Näin ollen vaatimus on perusteeton, eikä sen ratkaiseminen kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Valituskirjelmässä esitettyjen osakeyhtiölain rikkomista koskevien väitteiden tutkiminen ei myöskään kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Orajärven Bussit Oy on antanut vastaselityksen, toimittanut hallinto-oikeudelle hallintoriitaa koskevan hakemuksen ja muun ohella vaatinut sopimuksen purkamista ja siihen liittyvän vahingonkorvausta koskevan asian käsittelemistä hallinto-oikeudessa toissijaisesti hallintoriita-asiana. Yhtiö on todennut sillä olevan asiassa kiistaton oikeussuojan tarve.

Simon kunta on omasta aloitteestaan antamassaan lausumassa muun ohella todennut, ettei esitettyjä vaatimuksia voida tutkia hallinto-oikeudessa hallintoriita-asiana. Yhtiö on jättänyt Kemi-Tornion käräjäoikeuteen Simon kuntaan kohdistetun vahingonkorvauskanteen. Yhtiö on velvoitettava korvaamaan kunnan oikeudenkäyntikulut 3 168,45 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Orajärven Bussit Oy:lle on varattu tilaisuus lausuman antamiseen Simon kunnan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen johdosta. Vaatimuksen johdosta antamassaan lausumassa Orajärven Bussit Oy on muun ohella kiistänyt oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen ja vaatinut, että Simon kunta veloitetaan korvaaman yhtiön arvonlisäverolliset oikeudenkäynti- ja asianosais- sekä hallintomenettelystä ja tuomioistuinmaksusta aiheutuneet kulut, yhteensä 3 036,40 euroa, korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta valituksen siltä osin kuin se koskee yleisen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvia yksityisoikeudellisia vaatimuksia. Hallinto-oikeus ei tutki myöskään yhtiön vastaselityksen yhteydessä esittämää hallintoriitahakemusta.

Edelleen hallinto-oikeus jättää tutkimatta valituksen siltä osin kuin siinä on tarkoitettu hakea muutosta sivistyslautakunnan kuljetussopimuksen purkamista koskevaan päätökseen 17.1.2017 § 3 ja siirtää asian tältä osin Simon kunnan sivistyslautakunnalle oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus hylkää Orajärven Bussit Oy:n asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen ja oikeudenkäyntimaksun sekä Simon kunnan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen ja asian siirtäminen

Päätös 3.8.2017 § 87

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan hallintolainkäyttölaissa tai muussa laissa.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Hallintolainkäyttölain 69 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellista maksuvelvollisuutta tai muuta julkisoikeudellisesta oikeussuhteesta aiheutuvaa velvollisuutta tai oikeutta koskevan riidan samoin kuin hallintosopimusta koskevan riidan, johon haetaan viranomaisen ratkaisua muuten kuin muutoksenhakuteitse (*hallintoriita-asia*), käsittelee hallinto-oikeus.

Asiassa on kuljetussopimuksen purkamista koskevilta osin kysymys yksityisoikeudellisesta riita-asiasta ja tästä johtuvasta kuntaan kohdistetusta yksityisoikeudellisesta vahingonkorvausvaatimuksesta. Siltä osin kuin vahingonkorvausta on mahdollisesti tarkoitettu vaatia virkamiehen menettelyn perusteella, asiassa on edelleen kysymys yksityisoikeuden alaan kuuluvasta vaatimuksesta. Sivistyslautakunnan päätös on sisältänyt ainoastaan kunnan kannanoton esitettyihin vaatimuksiin, eikä sillä ole sitovasti ratkaistu sopimuksen päättämistä tai

kunnan korvausvelvollisuutta koskevia kysymyksiä. Sopimuksen purkuedellytysten arviointi tai vahingonkorvauksen maksamisvelvollisuutta koskeva asia ei kuulu hallintotuomioistuimen vaan kärjäoikeuden toimivaltaan. Näin ollen hallinto-oikeus jättää valituksen tältä osin tutkimatta.

Yhtiö on esittänyt hallinto-oikeudelle vaatimuksen sopimuksen purkamista ja siihen liittyvän vahingonkorvausta koskevan asian käsittelemisestä toissijaisesti hallintoriita-asiana. Hallinto-oikeus toteaa, että kunnan ja yhtiön välisessä sopimuksessa on edellä jo todetuin tavoin kysymys yksityisoikeudellisesta sopimuksesta, joten asiassa ei tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n ja hallintolainkäytönlain 69 §:n 1 momentin säännökset huomioon ottaen ole kysymys hallintolainkäytön järjestyksessä ratkaistavasta hallintoriita-asiasta. Näin ollen myös yhtiön hallintoriitahakemus on jätettävä tutkimatta.

Päätös 17.1.2017 § 3

Kuntalain (365/1995) 89 §:n (1375/2007) 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälän 2 momentin mukaan oikaisuvaatimus tehdään 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Kuntalain (365/1995) 90 §:n 1 momentin mukaan muun muassa kunnanhallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kuntalain (365/1995) 93 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kuntalain (365/1995) 95 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle lähetetään päätöstä koskeva pöytäkirjanote oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksiineen erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Siltä osin kuin yhtiö on tarkoittanut vaatia kunnan ja yhtiön välisen yksityisoikeudellisen sopimuksen purkamista koskevan sivistyslautakunnan päätöksen 17.1.2017 (§ 3) kumoamista, asiakirjoista ilmenee, ettei yhtiö ole tehnyt oikaisuvaatimusta kyseisestä lautakunnan päätöksestä. Asiakirjoista ja kunnan lausunnosta ilmenee, että kirjattuna kirjeenä yhtiön ilmoittamaan kaupparekisteriin merkittyyn osoitteeseen lähetetty lautakunnan päätöksen 17.1.2017 § 3 sisältänyt kirje on palautunut kuntaan, koska sitä ei ollut yhtiön toimesta noudeuttu. Asiakirjoista ei ilmene, että mainittua päätöstä olisi tämän jälkeen yritetty toimittaa yhtiölle tiedoksi kuntalain (365/1995) 95 §:n 1 momentissa säädettyllä tai muullakaan tavalla. Hallinto-oikeus toteaa, että lautakunnan päätös oikaisuvaatimusohjeineen olisi tullut toimittaa yhtiölle tiedoksi. Kun näin ei ole tehty eikä oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty määräaika ole siten alkanut kulua, yhtiöllä on vielä mahdollisuus tehdä päätöksestä oikaisuvaatimus. Tämän vuoksi hallinto-oikeus ottamatta valitusta kuntalain (365/1995) 89 §:n 1 ja 2 momentin ja 90 §:n 1 momentin säännökset huomioon ottaen tutkittavakseen tältä osin siirtää sen Simon kunnan sivistyslautakunnalle oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi.

Asianajo- ja oikeudenkäyntikulut ja oikeudenkäyntimaksu

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä. Edelleen pykälän 3 momentin mukaan yksityistä asianosaista ei saa velvoittaa korvaamaan julkisen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja, ellei yksityinen asianosainen ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta.

Hallintolain 64 §:n 1 momentin mukaan hallintoasiassa kukin vastaa omista kuluistaan.

Yhtiön oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevaan vaatimukseen sisällyneet ja ennen valituksenalaisen päätöksen 3.8.2017 § 87 antamista syntyneet arvonlisäverolliset 1 103,60 euron määräiset asianajopalkkiokulut eivät ole hallintolainkäyttömenettelyssä korvattavia oikeudenkäyntikuluja vaan hallintomenettelyyn liittyviä kustannuksia. Tämän vuoksi yhtiön kuluvaatimus on tältä osin hylättävä.

Kun otetaan huomioon asiassa annettu ratkaisu sekä hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentin säännökset, ei ole kohtuutonta, että yhtiö joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa vahinkonaan. Yhtiöltä ei hallinto-oikeudessa peritä oikeudenkäyntimaksua. Näin ollen yhtiön vaatimukset hallinto-oikeudessa aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen ja oikeudenkäyntimaksun korvaamisesta on myös hylättävä.

Kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §:n 3 momentin säännös sekä se, että valittajan ei voida katsoa esittäneen asiassa ilmeisen perusteettomia vaatimuksia, myös Simon kunnan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kuntalaki (410/2015) 135 § ja 147 § 1 mom

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (HaO 00.33 K).

Esittelijä

Anni Kontturi

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Martti Raunio, Renne Pulkkinen ja Anna-Leena Kiviniemi.

Toimituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Ma. Lainkäyttösihteeri Minna Kärjä
ckj

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

valittajan asiamies saantitodistuksin

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta

Simon sivistyslautakunnan asiamies asianajaja Pekka Heino
Simon sivistyslautakunta tarvittavine asiakirjoineen

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Sähköisen asiointipalvelun kautta lähetetyn päätöksen tiedoksisaantipäivä on asiointipalvelusta saadun viestin avaamispäivä. Milloin päätös on toimitettu tiedoksi saantitodistusta vastaan tai haastemiehen välityksellä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen korkeimman hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Faksi: 029 56 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>